

SUNDHEDS*ÆSNET* HVORDAN LEVER VI MED DET?

Hvor mange tror på teknologisk fremskridt?

Hvor mange tror på opnåelsen af en perfekt tilstand, hvor alt fungerer optimalt og udvikling ikke længere er nødvendig?

.... historiens endeligt

Den første “trossætning” er udbredt og ‘sund fornuft’

Den anden naiv og utopisk

... men den anden er jo en forlængelse af den første, mister fremskridt sin betydning??

... eller måske er det fordi at der er betydelige interesser forbundet med ideen om fremskridt og opnåelsen af den perfekte tilstand – en markedsføringsstrategi?

ÅBENT SPØRGSMÅL

Er digitalisering = afvikling af de gamle infrastrukturer som vil bane vej for det ægte patientcentrede, dynamiske, effektive, billigere og bedre sundhedsvæsen?

... eller vi i vores iver efter at skabe det perfekte, velintegrerede digitale sundhedsvæsen i fuld gang med at skabe morgendagens problemer?

KRITISKE SPØRGSMÅL

Hvad kendetegner et sundhedsvæsen som formår at forholde sig til at løsninger og problemer er forbundne?

Hvad er fremskridt og modernisering i en tid, hvor omkostningerne forbundet med fremskridt og modernisering bliver stadig tydeligere (eks. klimaforandringer)?

Hvordan *lever* vi med de systemer og infrastruktur vi har skabt og deres feedback-effekter?

PETER DANHOLT

Forsker og underviser, Informationsvidenskab, Aarhus Universitet og SHAPE

Undersøgelser af forholdet mellem teknologi og samfund på en nysgerrig og nuanceret måde. Teknologirealisme

Teknologier *forandringsagent* – medfører såvel tilsigtede og utilsigtede forandringer og lader sig ikke styre fordi forandringer

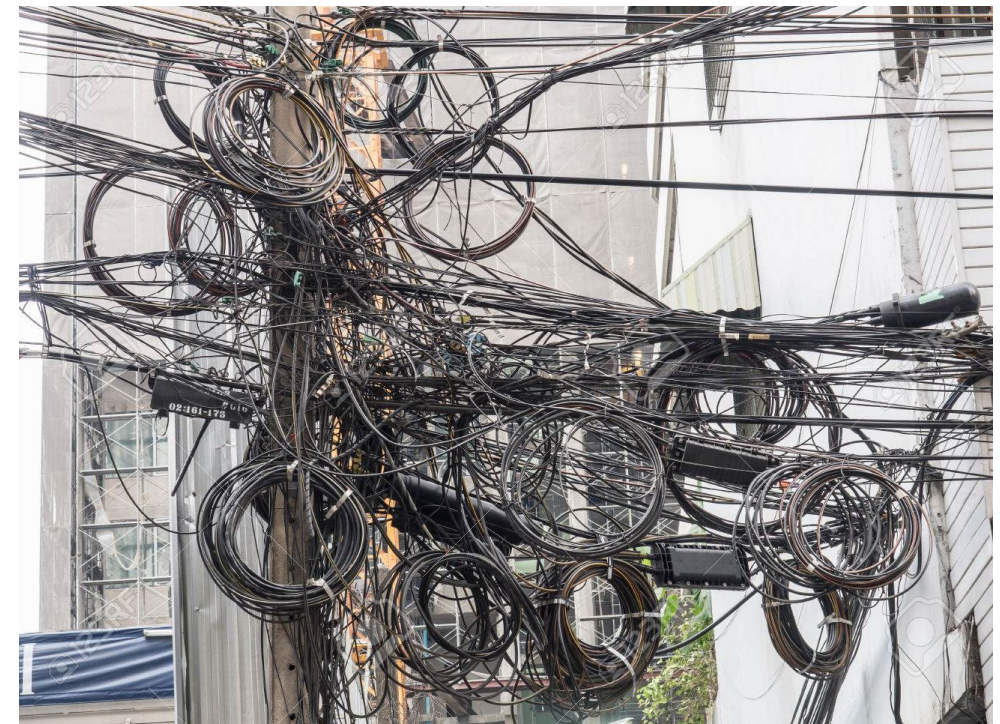
Verden er dynamisk, kompleks og foranderlig – ikke ordentlig, forudsigelig og stabil.

Etnografisk forskning af sundheds-it, egenomsorg i diabetes, styring og kvalitet i sundhedsvæsnet – nu social området, digitalisering og demokrati.

....Stor respekt for de som arbejder med og indenfor sundhed

....og de som arbejder med sundhedsteknologi

TO KONKURRENDE TEKNOLOGIFORSTÅELSER

STSFELTET OG INFRASTRUKTURSTUDIER

Videnskab, teknologi og samfund er ikke adskilte, men forbundne kar der påvirker hinanden på både tilsigtede, men også overraskende måder (Science, Technology and Society studies – STS).

Infrastrukturer er:

- tværgående - strækker sig på tværs af tid og sted
- sammensatte og uensartede –
- relationelle
- *monstrer* - store, uoverskuelige
- har blivende effekter

tures. The lessons of these studies are twofold. First, individual infrastructures follow a life cycle, a developmental pattern *visible only on historical time scales*. Second, infrastructures consist not only of hardware, but also of legal, corporate, and political-economic elements. For

Edwards 2003: 199

In other words, we might say that infrastructures fail precisely because their developers approach nature as orderly, dependable, and separable from society and technology—an understanding that is in fact a chief characteristic of modern life-within-infrastructures. Yet nature recalcitrantly refuses to agree to this modernist settlement. Alternatively, we could say that on long historical and geophysical time scales, breakdown is a natural property of infrastructures, or instead is a property of nature *as* infrastructure (on which all human-built infrastructures ultimately depend). Thus modernity can also be depicted as a condition of *systemic vulnerability*.

Edwards 2003

INFRASTRUKTURER

Nutidens problemer er forbundet til fortidens løsninger... fortidens infrastrukturer er forbundne til nutidens forhindringer/ problemer

Nutidens løsninger og infrastrukturer = fremtidens problemer...

Et *parasitisk* forhold – fremtidens problemer næres af nutidens løsninger...

MODERNISERING OG FREMSKRIDT?

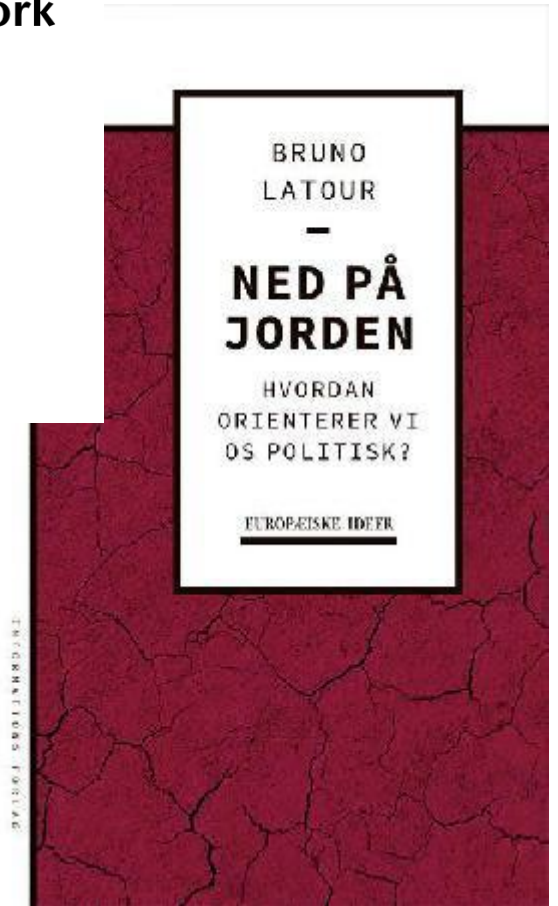

HANS REITZELS FORLAG

Orders and Their Others: On the Constitution of Universalities in Medical Work

Marc Berg
Erasmus University Rotterdam
Stefan Timmermans
Brandeis University

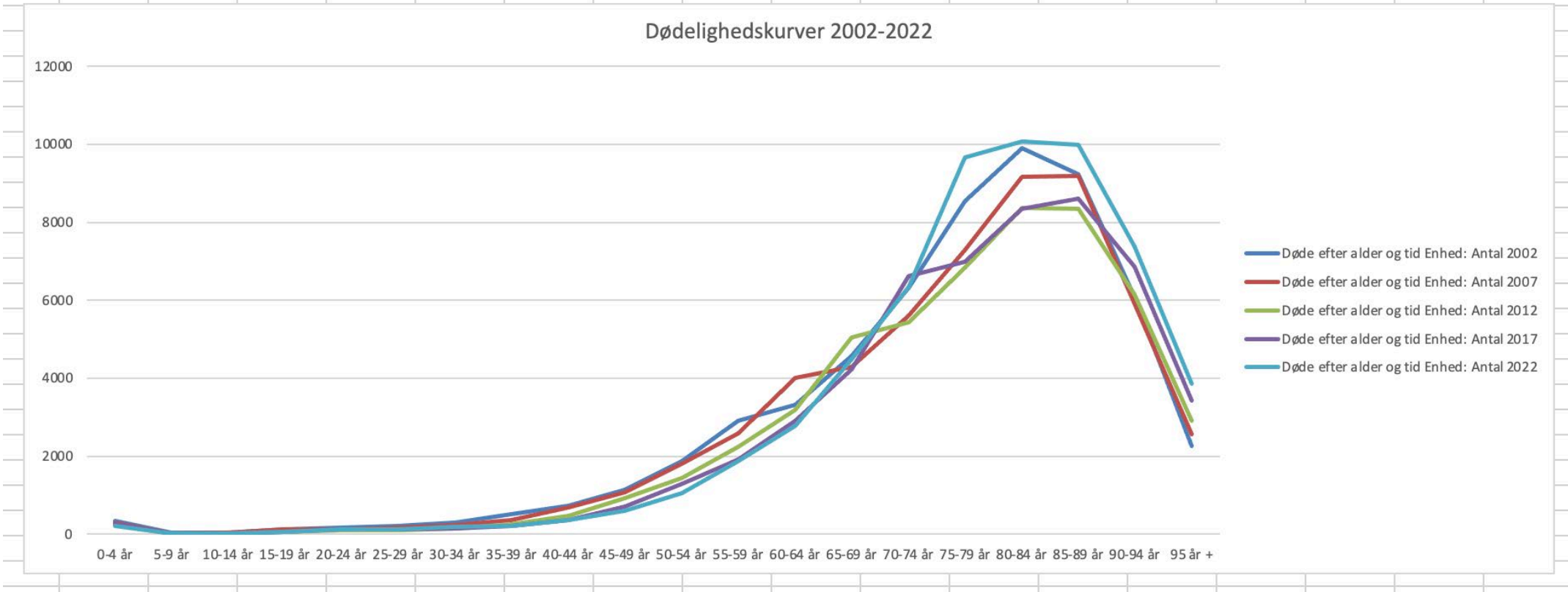
EKSEMPLER

Øget levealder og multimorbiditet – en nutidig ‘problemstilling’ som er konsekvens af fortidens velfungerende sundhedsvæsen og velfærdssammenfund.

“Vi lever længere – men ikke sundere” (Jes Søgaard)

Multiresistente bakterier og utilsigtede hændelser i forbindelse med indlæggelser er forbundet med ‘succesfuld’ medicinsk behandling og hospitaler som risikable miljøer.

TSUNAMIEN

Kø ved lægen uden grund: Data fra sundhedsapps og ure skaber bekymrede patienter

Tiden kunne bruges bedre på at behandle dem, der faktisk er syge, mener Lægeforeningen.

Levedygtige nutider

Konsekvensen af en amoderne undersøgelse af teknologi og sundhed

Peter Danholt¹

¹Institut for Kommunikation og Kultur, AU
pdanholt@cc.au.dk

Danholt, Peter (2020). Levedygtige nutider: konsekvensen af en amoderne undersøgelse af teknologi og sundhed. *Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund* nr 33, 47-64

DIGITALISERINGEN

Overflod af data, men mangel på information/indsigt, som så kalder på mere digitalisering,
AI, kvante computere

– ideen om at overblik, klarsyn, en stabil og velordnet virkelighed så *endelig* vil indfinde sig...

Arbejdskraftbesparende teknologi –men hvad med alt det arbejde og de omkostninger forbundet med udvikling og implementering?

Kompetenceudvikling?

Specialisering og arbejdsdeling –hvad gør det ved fagligheden?

AT LANDE PÅ JORDEN I NUET

Fremskridtstanken er en form for fortryllelse og forflygtelse

En problematisering af en nutidig tilstand er springbræt for en ide/forestilling om en perfekt fremtid..

Hvordan/hvornår lærer vi at leve i nuet? – kan vi lære det?

Anna Tsing: vi må lære at leve i ruinerne af det vi har skabt.. historier om hvordan livet leves på trods.. livet pibler frem.. finde måder at leve i ruinerne...

HVORDAN LEVER VNUET–IKKE I EN FORESTILLET FREM TID

—
En reparations - (gaffa-tape) – ikke en fornyelse kultur – at leve så længe så muligt med det eksisterende.

Tænke bæredygtigt og etisk arbejdsmiljø, datastrømme og CO2-regnskaber forbundet med ny teknologi

Tænke ægte innovativt: - der er mange andre løsninger end digitale.. samfundstjeneste, løn, økonomifaktorer og modeller, afgifter..

Udvikle bedre forståelser og forskning i det usynlige arbejde og omkostninger forbundet med teknologiudvikling – stille bedre spørgsmål (“længst muligt i eget hjem” er måske ikke så overraskende et svar..)

HVORDAN LEVER VNUET–IKKE I EN FORESTILLET FREM TID

Væ rd sæ tte de eksisterende infrastrukture s kva lite ter *og* lave udvikling indenfor den ramme

Den svære og tabu-belagte erkendelse: vi skal som samfund blive bedre til at ende liv godt fremfor at forlænge liv kortvarigt, dyrt og smertefuldt...

Forbinde det politiske og det sundhedsfaglige –politikere skal ‘tættere på’ den sundhedsfaglige virkelighed –ikke kunne stille sig i bekvem afstand og love med den ene hånd og skære med den anden ...

LITTERATUR

Marc Berg, & Stefan Timmermans. (2000). Orders and Their Others: On the Constitution of Universalities in Medical Work. *Configurations*, 8(1), 31–61.

Danholt, P., & Langstrup, H. (2012). Medication as Infrastructure: Decentring Self-care. *Culture Unbound: Journal of Current Cultural Research*, 4, 513–532.
<https://doi.org/10.3384/cu.2000.1525.124513>

Danholt, P., & Gad, C. (Eds.). (2021). *Videnskab, teknologi og samfund: En introduktion til STS*. Hans Reitzels Forlag.

Danholt, P. (2020). Levedygtige nutider. *Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund*, 17(33), Article 33. <https://doi.org/10.7146/tfss.v17i33.123587>

Edwards, P. N. (2003). Infrastructure and Modernity: Force, Time and Social Organisation in the History of Sociotechnical Systems. In T. Misa, P. Brey, & A. Feenberg (Eds.), *Modernity and Technology* (pp. 185–225). MIT Press.

<http://pne.people.si.umich.edu/PDF/infrastructure.pdf>

LITTERATUR

Haraway, D. J. (2016). Staying with the trouble: Making kin in the Chthulucene. Duke University Press.

Latour, B. (2006). Vi har aldrig været moderne: Et essay om symmetrisk antropologi. Hans Reitzel.

Latour, B. (2018). Ned på jorden: Hvordan orienterer vi os politisk? Information.

Perrow, C. (2011). Normal Accidents: Living with High Risk Technologies. Princeton University Press.

Stengers, I. (2015). In Catastrophic Times: Resisting the Coming Barbarism.

<http://www.oapen.org/search?identifier=588461>

Tsing, A. L. (2015). The Mushroom at the end of the world on the possibility of life in capitalist ruins. Princeton University Press.

<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/nordjylland/koe-ved-laegen-uden-grund-data-fra-sundhedsapps-og-ure-skaer>

